

**Nowe dane o występowaniu pluskwiaków różnoskrzydłych
(Hemiptera: Heteroptera)
na użytkach zielonych w Masywie Śnieżnika (Sudety Wschodnie)**

GRZEGORZ GIERLASIŃSKI

43-316 Bielsko-Biała, ul. Doliny Miętusiej 27/44

e-mail: ggierlas@gmail.com

Abstract. [New data on the occurrence of terrestrial true-bugs (Hemiptera: Heteroptera) on the grasslands in Śnieżnik Mountains (Eastern Sudetes)]. New faunistic data on the occurrence of terrestrial true-bugs on the grasslands in Śnieżnik Mountains are presented. Field studies were carried out in eight localities. In total, the paper presents data concerning 64 species of Heteroptera.

Key words: Hemiptera, Heteroptera, true-bugs, faunistics, new record, Eastern Sudetes, Poland.

Wstęp

Użytki zielone i związane z nimi zbiorowiska roślinne stanowią istotną część krajobrazu Sudetów, a swoje pochodzenie zawdzięczają setkom lat działalności gospodarczej człowieka. Bardzo często zbiorowiska te charakteryzują się większą różnorodnością gatunkową, niż zbiorowiska naturalne i stają się ostoją dla wielu zagrożonych wyginięciem gatunków flory i fauny (Paszkiwicz-Jasińska 2015).

Większość danych faunistycznych dotyczących Heteroptera Masywu Śnieżnika pochodzi z prac badaczy niemieckich publikowanych pod koniec XIX oraz w pierwszej połowie XX wieku (Schilling 1844; Scholtz 1847; Assmann 1854; Scholz 1931; Pax 1937; Lanzke i Polentz 1942; Polentz 1943, 1944). Współczesne dane ograniczają się jedynie do pracy Lis B. i Lis J.A. (2009).

Stan poznania Heteroptera Sudetów Wschodnich, mimo coraz częściej przeprowadzanych badań, nie jest wciąż zadowalający. Niniejsza praca przedstawia wyniki badań prowadzonych na ośmiu wybranych stanowiskach w Masywie Śnieżnika w dwóch okresach: od 18.VI do 19.VI.2016 oraz od 2.VIII do 8.VIII.2016, w trakcie których wykazano 64 gatunki z 13 rodzin Heteroptera. Zebrane okazy znajdują się w kolekcji autora.

Materiał i metody

W pracy przyjęto granice regionów zoogeograficznych na podstawie Katalogu Fauny Polski [KFP] (Burakowski i in. 1973) oraz podział fizyczno-geograficzny Polski wg Kondrackiego (2011) [RFG]. Pluskwiaki były

odławiane za pomocą standardowego czerpaka entomologicznego oraz metodą „na upatrzonego” na ośmiu stanowiskach w powiecie kłodzkim, w województwie dolnośląskim. Wszystkie stanowiska znajdowały się na nasłonecznionych łąkach o pochodzeniu antropogenicznym położonych w pobliżu lasów lub w ich niedalekim sąsiedztwie. Wszystkie wybrane do badań użytki zielone cechowała postępująca sukcesja naturalna.

Klasyfikację i nazewnictwo gatunków przyjęto za Catalogue of Heteroptera of Palearctic Region (Aukema i Rieger 1995, 1996, 1999, 2001, 2006) oraz za Henry (1997). Oznaczeń dokonywano za pomocą następujących kluczy do oznaczania: Cmoluchowa (1978), Gorczyca (2007), Gorczyca i Wolski (2011), Lis J.A. (2000), Lis B. (2007), Lis B. i in. (2008), Lis J.A. i in. (2012), Péricart (1972, 1987, 1998a, 1998b, 1998c), Wagner i Weber (1964).

Stanowiska badawcze

[1] – Międzygórze, gm. Bystrzyca Kłodzka. Kraina KFP Sudety Wschodnie; makroregion RFG: Sudety Wschodnie, mezoregion RFG: Masyw Śnieżnika; UTM: XR26. Obszar Natura 2000 [PLH020016] Góry Białskie i Grupa Śnieżnika.

[2] – Stronie Śląskie, gm. Stronie Śląskie. Kraina KFP: Sudety Wschodnie; makroregion RFG: Sudety Wschodnie, mezoregion RFG: Masyw Śnieżnika; UTM: XR37.

[3] – Bielice, gm. Stronie Śląskie. Kraina KFP: Sudety Wschodnie; makroregion RFG: Sudety Wschodnie, me-

zoregion RFG: Góry Złote; UTM: XR47. Obszar Natura 2000 [PLH020016] Góry Bialskie i Grupa Śnieżnika.

[4] – Sienna, gm. Stronie Śląskie. Kraina KFP: Sudety Wschodnie; makroregion RFG: Sudety Wschodnie, mezoregion RFG: Masyw Śnieżnika; UTM: XR36.

[5] – Łądek Zdrój, gm. Łądek Zdrój. Kraina KFP: Sudety Wschodnie; makroregion RFG: Sudety Wschodnie, mezoregion RFG: Góry Złote; UTM: XR38.

[6] – Kąty Bystrzyckie, gm. Łądek Zdrój. Kraina KFP: Sudety Wschodnie; makroregion RFG: Sudety Wschodnie, mezoregion RFG: Góry Złote; UTM: XR37.

[7] – Stara Morawa, gm. Stronie Śląskie. Kraina KFP: Sudety Wschodnie; makroregion RFG: Sudety Wschodnie, mezoregion RFG: Góry Złote; UTM: XR37. Obszar Natura 2000 [PLH020016] Góry Bialskie i Grupa Śnieżnika.

[8] – Nowa Morawa, gm. Stronie Śląskie. Kraina KFP: Sudety Wschodnie; makroregion RFG: Sudety Wschodnie, mezoregion RFG: Góry Złote; UTM: XR36. Obszar Natura 2000 [PLH020016] Góry Bialskie i Grupa Śnieżnika.

Wykaz zebranych gatunków

ACANTHOSOMATIDAE

Elasmotethus interstinctus (Linnaeus, 1758)

[6]: 3 exx. – 07.08.2016. Gatunek odławiany w całej Polsce, podawany Sudetów Wschodnich (Lis J.A. i in. 2012).

Elasmucha grisea (Linnaeus, 1758)

[4]: 3 exx. – 05.08.2016. [6]: 1 ex. – 07.08.2016. Gatunek pospolity w całej Polsce, podawany zarówno z Sudetów Wschodnich (Lis J.A. i in. 2012).

ANTHOCORIDAE

Anthocoris nemoralis (Fabricius, 1794)

[1]: 2 exx. – 19.06.2016. Gatunek szeroko rozprzestrzeniony w całej Europie (Péricart 1972). Obecny także w Polsce. Wykazany z Sudetów Wschodnich (Lis B. i Lis J.A. 2002).

COREIDAE

Coreus marginatus (Linnaeus, 1758)

[1]: 1 ex. – 19.06.2016. [2] – 4 exx. – 02.08.2016. Najpospolitszy w naszym kraju gatunek z rodziny Coreidae. Podawany z Sudetów Wschodnich (Lis B. i in. 2008).

LYGAEIDAE

Kleidocerys resedae (Panzer, 1797)

[1]: 5 exx. – 19.06.2016. [4]: 1 ex. – 05.08.2016. Gatunek

holarktyczny, rozpowszechniony w całej Europie. Obecny także w Polsce. Podawany wcześniej z Sudetów Wschodnich (Hebda i Lis B. 2007).

MIRIDAE

Adelphocoris quadripunctatus (Fabricius 1794)

[6]: 1 ex. – 07.08.2016. [7]: 1 ex. – 07.08.2016. Gatunek powszechny w naszym kraju (Gorczyca i Wolski 2011). Podawany z Sudetów Wschodnich (m.in. Hebda i Lis B. 2007).

Amblytylus nasutus (Kirschbaum, 1856)

[6]: 1 ex. – 07.08.2016. Gatunek względnie powszechny w naszym kraju (Gorczyca 2007). Podawany z Sudetów Wschodnich (m.in. Hebda i Lis B. 2007).

Capsus ater (Linnaeus, 1758)

[1]: 3 exx. – 19.06.2016. Gatunek pospolity w naszym kraju (Gorczyca i Wolski 2011). Podawany z Sudetów Wschodnich (m.in. Hebda i Lis B. 2007).

Charagochilus gyllenhalii (Fallén, 1807)

[5]: 1 ex. – 06.08.2016. [8]: 1 ex. – 08.08.2016. W Polsce gatunek znany z całego kraju (Gorczyca i Wolski 2011). Podawany z Sudetów Wschodnich (m.in. Hebda i Lis B. 2007).

Criocoris crassicornis (Hahn, 1834)

[8]: 1 ex. – 08.08.2016. Gatunek pospolity w całym kraju (Gorczyca 2007). Podawany z Sudetów Wschodnich (m.in. Hebda i Lis B. 2007).

Deraeocoris ruber (Linnaeus, 1758)

[2]: 2 exx. – 02.08.2016, 1 ex. – 03.08.2016. [6]: 1 ex. – 07.08.2016. Gatunek pospolity w Polsce (Gorczyca 2007). Podawany z Sudetów Wschodnich (Lis B. i Lis J.A. 2002).

Dicyphus pallidus (Herrich-Schäffer, 1836)

[8]: 1 ex. – 08.08.2016. Gatunek powszechny w całym kraju (Gorczyca 2007). Podawany z Sudetów Wschodnich (m.in. Hebda i Lis B. 2007).

Halticus apterus (Linnaeus, 1758)

[2]: 2 exx. – 02.08.2016. [3]: 1 ex. – 04.08.2016. [4]: 5 exx. – 05.08.2016. [6]: 1 ex. – 07.08.2016. [8]: 2 exx. – 08.08.2016. Gatunek pospolity w Polsce (Gorczyca 2007). Podawany z Sudetów Wschodnich (Lis B. i Lis J.A. 2002).

Leptopterna dolabrata (Linnaeus, 1758)

[1]: 2 exx. – 18.06.2016, 5 exx. – 19.06.2016. Gatunek pospolity w Polsce (Gorczyca i Wolski 2011). Podawany z Sudetów Wschodnich (m.in. Lis B. i Lis J.A. 2002; Hebda i Lis. B 2007).

Liocoris tripustulatus (Fabricius, 1781)

[2]: 2 exx. – 02.08.2016. [4]: 1 ex. – 05.08.2016. [5]: 1 ex. – 06.08.2016. [8]: 3 exx. – 08.08.2016. Gatunek pospolity w całej Polsce (Gorczyca i Wolski 2011). Podawany z Sudetów Wschodnich (m.in. Lis B. i Lis J.A. 2002; Hebda i Lis. B 2007).

Lopus decolor (Fallén, 1807)

[2]: 1 ex. – 02.08.2016. [7]: 1 ex. – 07.08.2016. Gatunek pospolity na terenie całego kraju (Gorczyca 2007). Podawany z Sudetów Wschodnich (m.in. Hebda i Lis. B 2007).

Lygocoris pabulinus (Linnaeus, 1761)

[6]: 1 ex. – 07.08.2015. Gatunek pospolity na terenie całego kraju (Gorczyca i Wolski 2011). Podawany z Sudetów Wschodnich (Lis B. i Lis J.A. 2002; Hebda i Lis. B 2007).

Lygus pratensis (Linnaeus, 1758)

[4]: 3 exx. – 05.08.2016. [6]: 6 exx. – 07.08.2016. [7]: 1 ex. – 07.08.2016. [8]: 7 exx. – 08.08.2016. Gatunek pospolity w całym kraju (Gorczyca i Wolski 2011). Podawany zarówno z Sudetów Wschodnich (m. in.: Lis B. i Lis J.A. 2002; Hebda i Lis. B 2007).

L. wagneri Remane, 1955

[2]: 1 ex. – 02.08.2016. [5]: 2 exx. – 06.08.2016. [7]: 2 exx. – 07.08.2016. Gatunek w Polsce znany głównie z terenów górskich i z wyżyn, spotykany także na terenach nizinnych północnej Polski. Wykazany już z Sudetów Wschodnich (Lis B. i Lis J.A. 2002).

Megaloceroea recticornis (Geoffroy, 1785)

[3]: 1 ex. – 04.08.2016. [7]: 3 exx. – 07.08.2016. W Polsce gatunek pospolity (Gorczyca i Wolski 2011). Stwierdzony w Sudetach Wschodnich (m.in. Hebda i Lis. B 2007).

Megalocoleus tanacetii (Fallén, 1807)

[7]: 1 ex. – 07.08.2016. W Polsce gatunek pospolity, notowany z całego kraju (Gorczyca 2007). Podawany z Sudetów Wschodnich (m.in. Hebda i Lis. B 2007).

Monalocoris filicis (Linnaeus, 1758)

[5]: 6 exx. – 06.08.2016. W Polsce pospolity, notowany z całego kraju (Gorczyca 2007). Podawany z Sudetów Wschodnich (m.in. Hebda i Lis. B 2007).

Monosynamma bohemanii (Fallén, 1829)

[7]: 1 ex. – 07.08.2016. Gatunek notowany w całym kraju, jednak niezbyt pospolity (Gorczyca 2007). Gatunek nowy dla Sudetów Wschodnich.

Notostira elongata (Geoffroy, 1785)

[2]: 1 ex. – 02.08.2016. W Polsce pospolity, notowany

z całego kraju (Gorczyca i Wolski 2011). Gatunek nowy dla Sudetów Wschodnich.

N. erratica (Linnaeus, 1758)

[2]: 3 exx. – 02.08.2016. [7]: 2 exx. – 07.08.2016. Gatunek notowany z całego kraju (Gorczyca i Wolski 2011); podawany również z Sudetów Wschodnich (m.in. Hebda i Lis. B 2007).

Orthocephalus brevis (Panzer, 1798)

[1]: 1 ex. – 19.06.2016. Gatunek notowany z prawie całego kraju (Gorczyca 2007). Z Sudetów Wschodnich wcześniej podawany tylko raz, z Pielgrzymowa (Hebda i Lis. B 2007).

Phytocoris ulmi (Linnaeus, 1758)

[5]: 1 ex. – 06.08.2016. [6]: 1 ex. – 07.08.2016. W Polsce gatunek pospolity, notowany z całego kraju (Gorczyca i Wolski 2011). Podawany z Sudetów Wschodnich (m.in. Lis B. i Lis J.A. 2002).

Plagiognathus arbustorum (Fabricius, 1794)

[2]: 3 exx. – 02.08.2016, 1 ex. – 03.08.2016. [3]: 1 ex. – 04.08.2016. [4]: 2 exx. – 05.08.2016. [5]: 3 exx. – 06.08.2016. [6]: 4 exx. – 07.08.2016. [7]: 4 exx. – 07.08.2016. [8]: 1 ex. – 08.08.2016. W Polsce gatunek pospolity w całym kraju (Gorczyca 2007). Podawany z Sudetów Wschodnich (m.in. Hebda i Lis. B 2007).

P. chrysanthemi (Wolff, 1804)

[2]: 1 ex. – 02.08.2016. [3]: 1 ex. – 04.08.2016. [4]: 3 exx. – 05.08.2016. [5]: 1 ex. – 06.08.2016. [6]: 4 exx. – 07.08.2016. [7]: 5 exx. – 07.08.2016. [8]: 2 exx. – 08.08.2016. Gatunek pospolity w całym kraju (Gorczyca 2007). Podawany z Sudetów Wschodnich (m.in. Hebda i Lis. B 2007).

Polymerus microphthalmus (Wagner, 1951)

[1]: 2 exx., samiec i samica – 19.06.2016. Gatunek notowany w Polsce niezbyt często (Gorczyca i Wolski 2011). Znany w Sudetach Wschodnich z jednego stanowiska w Jarnołtówku (Lis B. i Lis J.A. 2002).

Psallus varians (Herrich-Schäffer, 1841)

[4]: 5 ex. – 18.06.2016. Gatunek notowany w całym kraju, jednak niezbyt często (Gorczyca 2007). Podawany z Sudetów Wschodnich (m.in. Hebda i Lis. B 2007).

Stenodema calcarata (Fallén, 1807)

[1]: 1 ex. – 19.06.2016. [2]: 1 ex. – 03.08.2016. [3]: 4 exx. – 04.08.2016. [4]: 3 exx. – 05.08.2016. [5]: 1 ex. – 06.08.2016. [6]: 2 exx. – 07.08.2016. Gatunek pospolity w całym kraju (Gorczyca i Wolski 2011). Podawany z Sudetów Wschodnich (m.in. Hebda i Lis. B 2007).

S. holsata (Fabricius, 1787)

[1]: 4 exx. – 19.06.2016. [3]: 6 exx. – 04.08.2016. [4]: 2 exx. – 05.08.2016. [5]: 1 ex. – 06.08.2016. [8]: 1 ex. – 08.08.2016. Gatunek pospolity głównie na terenach górskich (Gorczyca i Wolski 2011). Podawany z Sudetów Wschodnich (m.in. Lis B. i Lis J.A. 2002; Gierlasiński 2016).

S. laevigata (Linnaeus, 1758)

[1]: 2 exx. – 19.06.2016. [2]: 3 exx. – 03.08.2016. [3]: 2 exx. – 04.08.2016. [5]: 5 exx. – 06.08.2016. [6]: 4 exx. – 07.08.2016. [7]: 1 ex. – 07.08.2016. Gatunek szeroko rozprzestrzeniony w całym kraju (Gorczyca i Wolski 2011). Wykazany z Sudetów Wschodnich (m.in. Lis B. i Lis J.A. 2002; Gierlasiński 2016).

Stenotus binotatus (Fabricius, 1794)

[2]: 1 ex. – 03.08.2016. [3]: 4 exx. – 04.08.2016. [4]: 4 exx. – 05.08.2016. [5]: 4 exx. – 06.08.2016. Gatunek pospolity w całym kraju (Gorczyca i Wolski 2011). Wykazany z Sudetów Wschodnich (Lis B. i Lis J.A. 2002; Hebda i Lis 2007; Gierlasiński 2016).

Trigonotylus caelestialium (Kirkaldy, 1902)

[5]: 1 ex. – 19.06.2016. [7]: 3 exx. – 07.08.2016. Gatunek szeroko rozprzestrzeniony w całym kraju (Gorczyca i Wolski 2011). Wykazany z Sudetów Wschodnich (m.in. Lis B. i Lis J.A. 2002).

NABIDAE

Himacerus apterus (Fabricius, 1798)

[2]: 1 ex. – 03.08.2016. [6]: 1 ex. – 07.08.2016. Gatunek spotykany na terenie całego kraju (Cmoluchowa 1978). Notowany z Sudetów Wschodnich (m.in. Lis B. i Lis J.A. 2002).

Nabis brevis Scholtz, 1847

[2]: 1 ex. – 03.08.2016. W Polsce gatunek rozpowszechniony, ale stwierdzany stosunkowo rzadko i mało licznie (Cmoluchowa 1978). Notowany z Sudetów Wschodnich (m.in. Lis B. i Lis J.A. 2002).

N. ferus (Linnaeus, 1758)

[5]: 1 ex. – 06.08.2016. Gatunek rozpowszechniony w Polsce na całym jej obszarze (Cmoluchowa 1978). Notowany z Sudetów Wschodnich (m.in. Lis B. i Lis J.A. 2002).

N. flavomarginatus Scholtz, 1847

[2]: 1 ex. – 03.08.2016. [3]: 1 ex. – 04.08.2016. [4]: 2 exx. – 05.08.2016. Gatunek znany z prawie całego obszaru Polski (Cmoluchowa 1978). Notowany z Sudetów Wschodnich (m.in. Hebda i Lis B. 2007).

N. limbatus Dahlbom, 1851

[2]: 4 exx. – 03.08.2016. [3]: 2 exx. – 04.08.2016. [4]: 1 ex. – 05.08.2016. [5]: 3 exx. – 06.08.2016. [6]: 2 exx. – 07.08.2016. Gatunek odławiany na prawie całym niżu, na południu raczej w górach (Cmoluchowa 1978). Podawany z Sudetów Wschodnich (m.in. Lis B. i Lis J.A. 2002).

N. lineatus Dahlbom, 1851

[4]: 1 ex. – 05.08.2016. [8]: 1 ex. – 08.08.2016. W Polsce znany z niewielu stanowisk (Cmoluchowa 1978). Gatunek nowy dla Sudetów Wschodnich.

N. pseudoferus Remane, 1949

[3]: 7 exx. – 04.08.2016. [5]: 2 exx. – 05.08.2016. Gatunek znany z całego obszaru Polski (Cmoluchowa 1978). Notowany z Sudetów Wschodnich (m.in. Hebda i Lis B. 2007).

N. rugosus (Linnaeus, 1758)

[1]: 1 ex. – 19.06.2016. [2]: 1 ex. – 03.08.2016. [6]: 2 exx. – 07.08.2016. [7]: 2 exx. – 07.08.2016. Gatunek szeroko rozsielony w Polsce (Cmoluchowa 1978). Notowany z Sudetów Wschodnich (m.in. Hebda i Lis B. 2007).

ORSILLIDAE

Nithecus jacobaeae (Schilling S., 1829)

[3]: 1 ex. – 04.08.2016. Gatunek holarktyczny, powszechny w Europie Środkowej i Północnej (Péricart 1972). Podawany z Sudetów Wschodnich (m.in. Hebda i Lis B. 2007).

PENTATOMIDAE

Aelia acuminata (Linnaeus, 1758)

[1]: 4 exx. – 19.06.2016. [3]: 1 ex. – 04.08.2016. [4]: 1 ex. – 05.08.2016. [5]: 3 exx. – 06.08.2016. Gatunek pospolity w Polsce (Lis J.A. 2000). Podawany z Sudetów Wschodnich (m.in. Hebda i Lis B. 2007; Gierlasiński 2016).

Carpocoris fuscispinus (Boheman, 1850)

[4]: 3 exx. – 05.08.2016. [5]: 1 ex. – 06.08.2016. Gatunek pospolity w całej Polsce (Lis J.A. 2000). Podawany z Sudetów Wschodnich (m.in. Lis B. i Lis J.A. 2002; Hebda i Lis B. 2007; Gierlasiński 2016).

C. purpureipennis (De Geer, 1773)

[6]: 2 exx. – 07.08.2016. Gatunek pospolity na terenie całego kraju (Lis J.A. 2000). Notowany z Sudetów Wschodnich (Lis B. i Lis J.A. 2002; Hebda i Lis B. 2007; Gierlasiński 2016).

Dolycoris baccarum (Linnaeus, 1758)

[2]: 1 ex. – 03.08.2016. W kraju najpospolitszy przedstawiciel rodziny Pentatomidae (Lis J.A. 2000). Podawany z Sudetów Wschodnich (m.in. Lis B. i Lis J.A. 2002; Hebda i Lis B. 2007; Gierlasiński 2016).

Graphosoma lineatum (Linnaeus, 1758)

[2]: 3 exx. – 03.08.2016. Gatunek dosyć pospolity w Polsce (nie spotykany jedynie wysoko w górach) (Lis J.A. 2000; Domagała i Ziaja 2016). Podawany z Sudetów Wschodnich (Lis B. i Lis J.A. 2002; Hebda i Lis B. 2007; Gierlasiński 2016).

Holcostethus strictus (Fabricius, 1803)

[6]: 1 ex. – 07.08.2016. Gatunek pospolity w całej Polsce w zbiorowiskach leśnych (Lis J.A. 2000). Podawany z Sudetów Wschodnich (m.in. Hebda i Lis B. 2007)

Neottiglossa pusilla (Gmelin, 1790)

[1]: 2 ex. – 19.06.2016. [3]: 1 ex. – 04.08.2016. Gatunek w Polsce znany z całego kraju (Lis J. 2000). Podawany z Sudetów Wschodnich (m.in. Hebda i Lis B. 2007)

Palomena prasina (Linnaeus, 1761)

[1]: 1 ex. – 19.06.2016. [3]: 2 exx. – 04.08.2016. [7]: 1 ex. – 07.08.2016. Gatunek pospolity w całej Polsce (Lis J.A. 2000). Znany z Sudetów Wschodnich (Lis B. i Lis J.A. 2002; Hebda i Lis B. 2007; Gierlasiński 2016).

Pentatoma rufipes (Linnaeus, 1758)

[4]: 2 exx. – 05.08.2016. Gatunek pospolity w całym kraju (Lis J.A. 2000). Podawany z Sudetów Wschodnich (Lis B. i Lis J.A. 2002; Hebda i Lis B. 2007; Gierlasiński 2016).

Rhacognathus punctatus (Linnaeus, 1758)

[5]: 2 exx. – 06.08.2016. Gatunek znany z całej Polski, ale niezbyt często odławiany (Lis J.A. 2000). Gatunek nowy dla Sudetów Wschodnich.

PYRRHOCORIDAE

Pyrrhocoris apterus (Linnaeus, 1758)

[5]: 2 exx. – 06.08.2016.

Gatunek pospolity w całej Polsce (Lis B. 2007). Podawany z Sudetów Wschodnich (m.in. Hebda i Lis B. 2007).

RHOPALIDAE

Corizus hyoscyami (Linnaeus, 1758)

[3]: 1 ex. – 04.08.2016. [5]: 2 exx. – 06.08.2016. Gatunek pospolity w całej Polsce (Lis B. i in. 2008). Podawany z Sudetów Wschodnich (Assmann 1854; Hebda i Lis B. 2007; Gierlasiński 2016).

Myrmus miriformis (Fallén, 1807)

[2]: 1 ex. – 03.08.2016. [5]: 1 ex. – 06.08.2016. Gatunek pospolity w całej Polsce (Lis B. i in. 2008). Podawany z Sudetów Wschodnich (m.in. Hebda i Lis B. 2007).

Rhopalus subrufus (Linnaeus, 1758)

[1]: 1 ex. – 19.06.2016. Gatunek stosunkowo często stwierdzany w Polsce, występujący od Bałtyku aż po Tatry (Lis B. i in. 2008). Podawany z Sudetów Wschodnich (m.in. Hebda i Lis B. 2007).

Stictopleurus punctatonervosus (Goeze, 1778)

[5]: 1 ex. – 06.08.2016. W Polsce najczęściej odławiany gatunek tego rodzaju (Lis B. i in. 2008). Podawany z Sudetów Wschodnich (m.in. Hebda i Lis B. 2007).

RHYPAROCHROMIDAE

Gastrodes abietum Bergroth, 1914

[5]: 1 ex. – 06.08.2016. Gatunek holarktyczny, powszechny w Europie Środkowej i Północnej (Péricart 1972). Podawany z Sudetów Wschodnich (m.in. Hebda i Lis B. 2007).

SCUTELLERIDAE

Eurygaster maura (Linnaeus, 1758)

[4]: 2 exx. – 05.08.2016. [6]: 1 ex. – 07.08.2016. Gatunek pospolity w naszym kraju (Lis J.A. in. 2012). Podawany z Sudetów Wschodnich (m.in. Hebda i Lis B. 2007).

E. testudinaria (Geoffroy, 1785)

[2]: 2 exx. – 03.08.2016. [5]: 1 ex. – 06.08.2016. [6]: 4 exx. – 07.08.2016. Gatunek pospolity w naszym kraju (Lis J.A. in. 2012). Podawany z Sudetów Wschodnich (m.in. Hebda i Lis B. 2007).

TINGIDAE

Physatocheila smreczynskii

[6]: 1 ex. – 07.08.2016. Gatunek znany z całej Polski (Lis B. 1996). Podawany z Sudetów Wschodnich (Hebda i Kocorek 2012).

Podsumowanie

W trakcie przeprowadzonych badań odłowiono 299 okazów należących do 64 gatunków. Gatunkami nowymi dla Sudetów Wschodnich są *Monosynamma bohemannii* (Fallén, 1829), *Notostira elongata* (Geoffroy, 1785), *Nabis lineatus* Dahlbom, 1851 oraz *Rhacognathus punctatus* (Linnaeus, 1758).

Słaby stopień poznania krainy oraz duże zróżnicowanie środowisk sugerują konieczność prowadze-

nia dalszych badań nad składem gatunkowym pluskwiaków różnoskrzydłych w Sudetach Wschodnich.

Podziękowania

Autor pragnie podziękować Dariuszowi Kojderowi za pomoc przy gromadzeniu materiału do badań.

Piśmiennictwo – References

- Assmann A. 1854. Hemiptera Verzeichnis der bisher in Schlesien aufgefunden wanzenartigen Insekten, *Zeitschrift für Entomologie* **8**: 1–106.
- Aukema B., Rieger Ch. (red.) 1995. *Catalogue of the Heteroptera of the Palaearctic Region. Volume 1.* The Netherlands Entomological Society, Wageningen: XXVI + 222 ss.
- Aukema B., Rieger Ch. (red.) 1996. *Catalogue of the Heteroptera of the Palaearctic Region. Volume 2.* The Netherlands Entomological Society, Wageningen: XIV + 361 ss.
- Aukema B., Rieger Ch. (red.) 1999. *Catalogue of the Heteroptera of the Palaearctic Region. Volume 3.* The Netherlands Entomological Society, Wageningen: XIV + 577 ss.
- Aukema B., Rieger Ch. (red.) 2001. *Catalogue of the Heteroptera of the Palaearctic Region. Volume 4.* The Netherlands Entomological Society, Wageningen: XIV + 346 ss.
- Aukema B., Rieger Ch. (red.) 2006. *Catalogue of the Heteroptera of the Palaearctic Region. Volume 1.* The Netherlands Entomological Society, Wageningen: XI + 550 ss.
- Burakowski B., Mroczkowski M., Stefańska J. 1973. Chrzęszcze Coleoptera. Biegaczowate – Carabidae, część 1. *Katalog fauny Polski* **23** (2): 1–232.
- Cmoluchowa A. 1978. *Klucze do oznaczania owadów Polski. Część XVIII. Pluskwiaki różnoskrzydłe – Heteroptera, zeszyt 7. Nabidae, Reduviidae i Phymatidae.* Polskie Towarzystwo Entomologiczne, Warszawa, nr 108 serii kluczy, 43 ss.
- Domagała P.J., Ziaja D.J. 2016. The occurrence of *Graphosoma lineatum* (Linnaeus, 1758) (Hemiptera: Heteroptera: Pentatomidae) in Poland. *Heteroptera Poloniae – Acta Faunistica* **10**: 25–31.
- Gierlasiński G. 2016. Nowe dane o występowaniu pluskwiaków różnoskrzydłych (Hemiptera: Heteroptera) w okolicach Duszników-Zdroju (Sudety Zachodnie) i Kłodzka (Sudety Wschodnie). *Heteroptera Poloniae – Acta Faunistica* **10**: 3–8.
- Gorczyca J., Wolski A. 2011. *A catalogue of plant bugs (Heteroptera: Miridae) of Poland. Part II. Subfamilies: Mirinae.* Natura optima dux Foundation, Warszawa, 172 ss.
- Hebda G., Kocorek A. 2012. Pluskwiaki różnoskrzydłe (Hemiptera: Heteroptera) leśnego rezerwatu przyrody Rozumice na Opolszczyźnie (Sudety Wschodnie). *Heteroptera Poloniae – Acta Faunistica* **5**: 9–16.
- Hebda G., Lis B. 2007. Nowe stanowiska pluskwiaków różnoskrzydłych (Hemiptera: Heteroptera) w Górach Opawskich (Sudety Wschodnie). [w:] Lis J.A., Mazur M.A. (red.). *Przyrodnicze wartości polsko-czeskiego pogranicza jako wspólne dziedzictwo Unii Europejskiej.* Centrum Studiów nad Bioróżnorodnością, Katedra Biosystematyki Uniwersytetu Opolskiego, Opole: 189–206.
- Henry T.J. 1997. Phylogenetic Analysis of Family Group within the Infraorder Pentatomorpha (Hemiptera) with emphasis on Lygaeoidea. *Annals of the Entomological Society of America* **90**: 275–301.
- Kondracki J. 2011. *Geografia regionalna Polski.* Wydawnictwo Naukowe PWN. Warszawa: 440 ss.
- Lanzke A., Polentz G. 1942. Beiträge zur Kenntnis der schlesischen Wanzen. *Zeitschrift für Entomologie* **19**: 11–14.
- Lis B. 1996. Tingidae of Poland - a faunistic review (Hemiptera: Heteroptera). *Annals of the Upper Silesian Museum in Bytom, Entomology* **6-7**: 253–298.
- Lis B. 2007. *Klucze do oznaczania owadów Polski. Część XVIII. Pluskwiaki różnoskrzydłe – Heteroptera, ze-szyt 9. Płaszczycowate – Piesmatidae, smukleńcowate – Berytidae, kowalowate – Pyrrhocoridae.* Polskie Towarzystwo Entomologiczne, Toruń, nr 171 serii kluczy, 33 ss.
- Lis B., Lis J.A. 2002. Pluskwiaki różnoskrzydłe (Hemiptera: Heteroptera) Gór Opawskich (Sudety Wschodnie). *Wiadomości entomologiczne* **21**: 87–95.
- Lis B., Stroiński A., Lis J.A. 2008. Coreoidea: Alydidae, Coreidae, Rhopalidae, Stenocephalidae. *Heteroptera Poloniae* **1**: 157 ss.
- Lis B., Lis J.A. 2009. Nowe stanowiska Heteroptera z uwagami taksonomicznymi oraz nowymi danymi o biologii wybranych gatunków. I. Aradoidea, Coreoidea, Pentatomoidea. *Heteroptera Poloniae – Acta Faunistica* **1**: 1–49.
- Lis J.A. 1990. Shield-bugs of Poland (Heteroptera, Pentatomoidea) – a faunistic review. Pentatomidae. *Annals of the Upper Silesian Museum, Entomology* **1**: 5–102.

- Lis J. A. 2000. *Klucze do oznaczania owadów Polski. Część XVIII. Pluskwiaki różnoskrzydłe – Heteroptera, zeszyt 14. Tarczówkowate – Pentatomidae*. Polskie Towarzystwo Entomologiczne, Toruń, nr 160 serii kluczy, 72 ss.
- Lis J.A., Lis B., Ziąja D.J. 2012. Pentatomoidea. Część 1: Plataspidae, Thyreocoridae, Cydnidae, Acanthosomatidae, Scutelleridae. *Heteroptera Poloniae* **2**: 145 ss.
- Paszkiwicz-Jasińska A. 2015. Chronione i rzadkie gatunki roślin użytków zielonych w Sudetach. *Inżynieria i Ochrona Środowiska* **18**: 259–270.
- Pax F. Die Moorfauna des Glatzer Schneeberges. 2. Allgemeine Charakteristik die Hoochmoore. *Beiträge zur Biologie des Glatzer Schneeberges* **3**: 237–266.
- Péricart J. 1972. Hémiptères, Anthocoridae, Cimicidae et Microphysidae de l'ouest-paléarctique. *Faune de l'Europe et du bassin méditerranéen* **7**: 402 ss.
- Péricart J. 1987. Hémiptères Nabidae d'Europe Occidentale et du Marghreb. *Faune de France* **71**: 185 ss.
- Péricart J. 1998a. Hémiptères Lygaeidae Euro-Méditerranéens. vol. 1. *Faune de France* **84A**: 468 ss.
- Péricart J. 1998b. Hémiptères Lygaeidae Euro-Méditerranéens. vol. 2. *Faune de France* **84B**: 453 ss.
- Péricart J. 1998c. Hémiptères Lygaeidae Euro-Méditerranéens. Vol. 3. *Faune de France* **84C**: 487 ss.
- Polentz G. 1943. Beiträge zur Kenntnis der schlesischen Wanzen. *Zeitschrift für Entomologie* **19(2)**: 9–14.
- Polentz G. 1944. Beiträge zur Kenntnis der schlesischen Wanzen. *Zeitschrift für Entomologie* **19(3)**: 7–14.
- Schilling P.S. 1844. Ueber die in Schliesen und der Grafschaft Glatz von mir gesammelten Arten den Gattung Pentatoma Latreille. *Übersicht der Arbeiten und Veränderungen der Schlesischen Gesellschaft für Vaterländische Kultur*, **1843**: 179–184.
- Scholtz H. 1847. Prodrömus zu einer Rhynchoten-Fauna von Schlesien. *Übersicht der Arbeiten und Veränderungen der Schlesischen Gesellschaft für Vaterländische Kultur* **1846**: 104–164.
- Scholz M. F. R. 1931. Verzeichnis der Wanzen Schlesiens. *Entomologischer Anzeiger Wien* **11**: 79–82, 99–102, 117–120.
- Wagner E, Weber H. H. 1964. Hémiptères Miridae. *Faune de France* **67**: 591 ss.



This work is licensed under a Creative Commons Attribution 4.0 International License
<http://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>

SUMMARY

New data on the occurrence of terrestrial true-bugs (Hemiptera: Heteroptera) on the grasslands in Śnieżnik Mountains (Eastern Sudetes)

This paper presents results of studies on true-bugs (Hemiptera: Heteroptera) conducted in two periods (from 18.06.2016 to 19.06.2016 and from 2.08.2016 to 7.08.2016) in eight different localities located in Western Sudetes (direct neighbourhood of Śnieżnik Mountain). Altogether, 299 specimens of 64 species representing 13 families were recorded including 4 species new to Eastern Sudetes: *Monosynamma bohemanni* (Fallén, 1829), *Notostira elongata* (Geoffroy, 1785), *Nabis lineatus* Dahlbom, 1851 oraz *Rhacognathus punctatus* (Linnaeus, 1758).